

Nieuwjaarsverhaal.

In dit nieuwe jaar 2020 zal op grote schaal onze bevrijding herdacht worden, Vijf en zeventig jaar geleden, in het jaar 1945, de vijftiende mei.

Ik wil u meenemen naar de eerste januari, Nieuwjaarsdag, maandag van het moeilijk accepteren en lijden van hongerswinter en oorlog, die erger was dan er op die datum tot de Westerse bevolking van Nederland door gedrongen was. Er was geen telefoon geen krant, geen radio, er was niets, wel clandestien, zeer strafbaar, kortom kommer en kwel.

Kees de vijftien jarige jongen uit het eerder door mij gepubliceerde kerst verhaal van 1944, in de Non Solus 23 december 2018. Met zijn broertjes, de zes jarige Abram en Adriaan, zijn broer Pieter en zusje Anna 18 jaar, de moeder , Moe, zijn allen die koude morgen, het vriest nog, op tijd uit de veren, voor het ontbijt. Er is een verschil met de voorbije Kerst, Pa is weer thuis, terug uit zijn onderduik adres. Er is door de firma van Gend en Loos een werk vergunning geregeld om voor enkele overgebleven paarden van v.Gend en Loos te zorgen. De familie gaat aan tafel voor het schamel ontbijt waar ook één ei voor de zeven tellende familie geserveerd wordt, die Kees ergens bij familie gekregen heeft.

Hij kreeg voor Moe altijd een ei van een zus van zijn moeder elke dag één.

Dat ei verdeelde zij in kleine partjes, ieder een stukje.

Kees was licht geïrriteerd, zijn vader wilde precies weten wat hij uitspookte.

Toen zijn vader, zijn Pa, ondergedoken was kon Kees zijn gang gaan. Dat zijn gang gaan betekende dat als iets van zijn gade voor de familie bruikbaar was, dat dan ook toegeëigend en geregeld werd.

Als vijftien jarige nam hij de leiding.

Maandag, Nieuwjaarsdag, werd gevierd als zondag, dat betekende dat de familie 's morgens tien uur , weer of geen weer, ter kerke ging in de Laakkapel te den Haag. Daar was een grote kachel, een Salamander, gezet die gestookt werd met hout en een soort cokes. Cokes kooltjes waren antraciet kooltjes waar het gas uitgehaald was in gas fabrieken.

Het was gebruikelijk dat de wijk predikant op Nieuwjaarsdag voor de eigen wijk in de dienst voorging. Zo ook deze Nieuwjaarsdag, in een volle kerk de wijkpredikant dr. G.P. van Itterzon, voorging in de stamp volle Laakkapel. Ook gebruikelijk was het dat de meest bespraakte ouderling aan het einde van de

Nieuwjaarsdienst de predikant toesprak voordat deze kans had de preekstoel te verlaten. De ouderling sprak de predikant met ernstige woorden toe met goede wensen voor het Nieuwe jaar en Gods zegen speciaal voor de dominee en zijn gezin.

Na de toegesproken wensen werd de gemeente verzocht de zegen nogmaals te bevestigen door het zingen van het lied; "Dat 's Heeren zegen op uw daalt". De predikant besloot met de woorden, dat God uw zegenbede mag verhoren. Na thuiskomst werd na de koffie warm gegeten zoals altijd op zondag.

In de middag was er een afgevuurde V2 raket vanuit het Bezuidenhout die veel aandacht trok. De raket begon te cirkelen in de lucht en te herstarten, dat gebeurde meer en veroorzaakte paniek en angst bij de Haagse bewoners. Veel burens van Kees en de eigen familie zagen de raket plots duiken en hoorde de V2 ontploffen, gelukkig niet bij hen. Naar later bleek werden vier huizen vernield in de Indigostraat, hoek Kamperfoeliestraat, 24 doden.

Gelukkig Nieuwjaar. Kees begon te schelden met vooral richting zijn Pa, waarom dat God alles wat hen overkwam zo maar goed vond en dat nog wel op Nieuwjaarsdag.

Kees vader bleef altijd rustig als Kees zijn drift niet meer kon beheersen. Het antwoord dat God overal een bedoeling mee heeft was eerder olie op het drift vuurtje. Moe kon dan troosten en hem verzekeren dat het niet lang meer zou duren dat het afgelopen zou zijn met de honger en de oorlog.

De andere dag 2 januari was de dag dat de ondergedoken broer van de familie, Willem, zijn zeventiende verjaardag zou vieren, Hij was verplicht zich voor de Duitse arbeidsinzet te melden maar had, naar gedacht werd, een veilig onderduik adres.

Moe had besloten dat zij naar de Hoogeveenseweg, de weg van Benthuizen naar Boskoop, waar Willem verbleef te gaan lopen. Ter ere van zijn verjaardag. Zij ging dit doen met Kees die dit keer niet zijn fiets met massieve banden maar een trekkar met twee fietswielen, zonder banden zou gebruiken. In de eerste dag heen, overnachten bij familie, de tweede nacht terug. Kees zijn moeder, Moe dus, was een geweldige doorzetster en beurde Kees volkomen weer in het gareel. Zij heeft het probleem van die niet te begrijpen God, die plots in drift door Kees werd op geroepen, zonder direct over God te praten op kunnen lossen. Kees was opgelucht en kon er weer tegen aan. Hij was erg gesteld op zijn moeder. Zij hebben op die voettocht, in twee dagen een 50 km lopen, behoorlijk koud. Moe vertelde Kees hoe zij als jong meisje driftig was en van haar vader leerde hoe daar mee om te gaan.

Zij zijn desondanks de kou en vermoeienis goed thuis gekomen met in de trekkar, wel 20 kg. Suikerbieten, 5 kg aardappelen, 4 eieren en 4 liter melk. Ook nog een boterham voor onderweg.

Er werd die avond lekker gegeten, Moe had nog ingestamppte andijvie en vlees werd er bij gedacht.

Aan tafel en eten anders wordt het koud, zei Moe. Eerst bidden zei Pa, dat heb ik er al door gekookt, opschieten zei Moe, en gaf Kees een knipoog.

Na twee dagen, op zaterdag ging Kees weer op etenstocht naar Zoetermeer en Hazerswoude op zijn bijeen gescharrelde fiets met massieve banden gesneden uit eerder gejatte autobanden,

Moe zwaaide Kees altijd gedag, sprak hem altijd bemoedigend toe met de woorden, doe voorzichtig let op de vliegtuigen (Spitfires die op alles wat bewoog schoten). Er komt een tijd dat je met een mooie fiets naar Hazerswoude of ergens anders naar toe zal fietsen.

De oorlog heeft toen nog 5 maanden gewoed en de honger winter heeft nog vele doden gemaakt. Kees heeft al snel na de bevrijding op een fiets met luchtbanden het fietspad van de A12 bereden.

Nog weer later, 11 jaar lang voor zijn werk elke dag met zijn auto dezelfde A12 zovend met gedachten bij de hongerwinter 1944 1945 gereden.

Dit verhaal is niet verzonnen, de jonge jongen Kees is nog in leven waardoor het verhaal geschreven en verteld mag worden.

De jonge jongen Kees was ikzelf Nicolaas Overbeeke. Samen met zijn 10 jaar jongere broer Adriaan in het verhaal, nu in het echt Arie Overbeeke zijn zij de enige nog in leven zijnde nazaten van de familie uit de oorlog.

De eerste januari 1945, kwam in mijn denken terug bij de start van het jaar 2020 75 jaar later.

Het was toen een moeilijk begin, dat wij met elkaar, dus niet alleen, probeerden te overleven.

Nicolaas Overbeeke

Nieuwerkerk aan den IJssel